

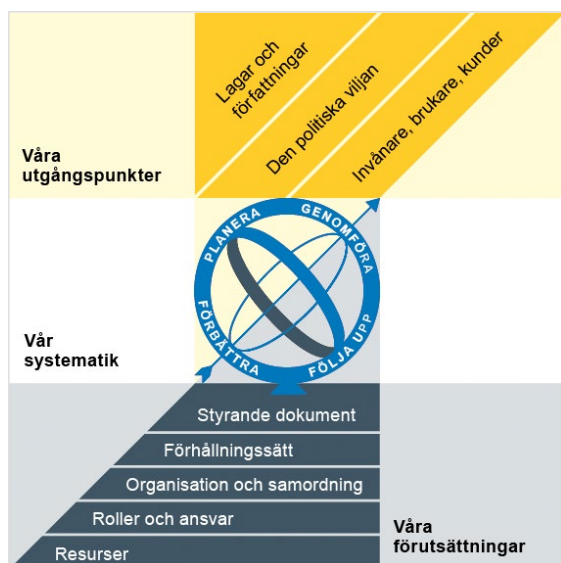
Kretslopp och vattennämndens lokalbehovsplan 2024–2026

Planerande styrande dokument

Vision
Program
► Plan

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Beslutad av: Kretslopp och vattennämnden KoV	Gäller för:	Diarienummer: 0888/23	Datum och paragraf för beslutet:
--	--------------------	---------------------------------	---

Dokumentsort: Plan	Giltighetstid: 2024-01-01-2026-12-31	Senast reviderad: 2023-11-20	Dokumentansvarig: Verksamhetsstöd
------------------------------	--	--	---

Bilagor:
Inga

Innehåll

Inledning	4
Syftet med denna plan	4
Vem omfattas av planen	4
Giltighetstid	4
Bakgrund	4
Koppling till andra styrande dokument	5
Stödjande dokument	5
Genomförande av denna plan	5
Uppföljning av denna plan	6
Lokalbehovsanalys	6
Aktuella utmaningar och möjligheter	9
Lokalkostnadsanalys	10
Riskanalys	10

Inledning

Syftet med denna plan

Syftet med lokalbehovsplanen är att ge Kretslopp och vatten en tydlig struktur för och analys av nämndens lokalbehovsplanering, kopplade till behov och utmaningar. Det innebär att nämnden redogör för lokalbehov av befintliga, tillkommande och avgående lokaler. Förutom att leverera en analys av lokalbehov, aktuella utmaningar och möjligheter, lokalkostnadsutveckling och risker till nämnden utgör lokalbehovsplanen också underlag till stadens övergripande lokalförsörjningsplan.

Figur 1. Kopplingen mellan stadens lokalförsörjningsplan och nämnders lokalbehovsplaner.

Lokalbehovsplanen är ett planerande styrande dokument som nämnden ska fatta beslut om och som enbart rör nämndens egna uppdrag och ansvarsområde. Planen ska följa den struktur för planer som definieras i Göteborgs Stads riktlinje för styrande dokument.

Vem omfattas av planen

Denna plan gäller för Kretslopp och vatten.

Giltighetstid

Denna plan gäller för perioden 2024-01-01 till 2026-12-31.

Bakgrund

2020-03-19 § 4 1006/18 antog kommunfullmäktige Göteborgs Stads program för lokalförsörjning 2020–2026. Genom programmet beslutade kommunfullmäktige att nya reglerande styrande dokument skulle tas fram i syfte utveckla stadens lokalförsörjningsprocess. 2022-01-27 § 14 antog kommunfullmäktige Göteborgs Stads riktlinje för stadens lokalförsörjningsplan och nämnders lokalbehovsplaner. Den nya

styrningen förväntas skapa bättre förutsättningar att skapa balans i stadens lokalförsörjning över tid.

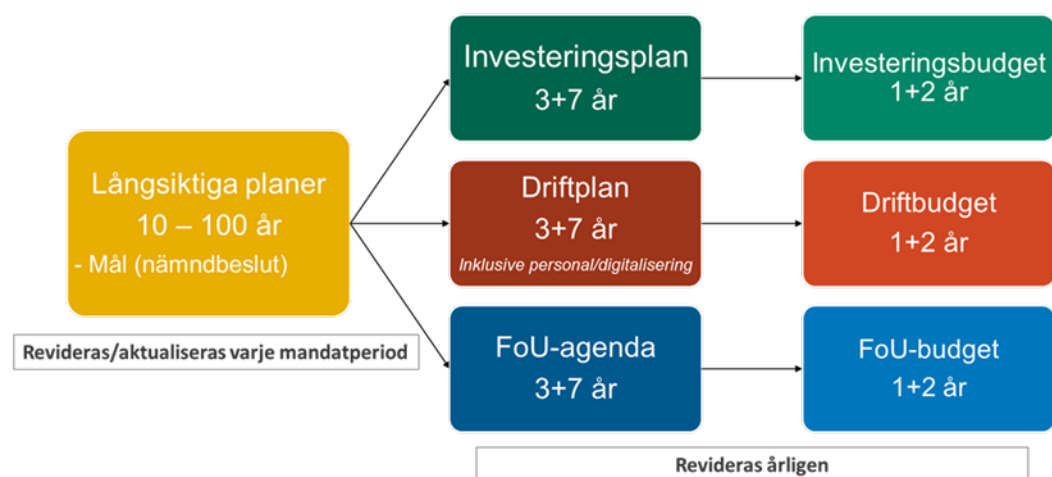
Koppling till andra styrande dokument

Styrande dokument	Koppling till denna plan
Göteborgs Stads program för lokalförsörjning 2020–2026	Övergripande styrning.
Göteborgs Stads riktlinje för lokalförsörjningsplan och nämnders lokalbehovsplaner	Styrning för planens utformande och innehåll.

Stödjande dokument

Göteborgs Stads befolknings- och bostadsprognoser, lokalnämndens långsiktiga underhållsplanering samt stadsplanerade styrdokument utgör andra viktiga underlag för att kunna bedöma förväntade lokalbehov.

Förvaltningens långsiktiga planering enligt:

Genomförande av denna plan

Samtliga nämnders beslutade lokalbehovsplaner ska årligen översändas till kommunstyrelsen senast under september månad. Beroende på omfattningen av nämndernas lokalbehov kan periodiciteten för nämndens antagande variera mellan ett årligt antagande eller som längst med ett antagande per mandatperiod. Väljer en nämnd att anta sin lokalbehovsplan en gång per mandatperiod

ska beslut om antagande fattas under mandatperiodens första år. Varje nämnd bedömer själv och fattar beslut om periodicitet för antagande.

Chefen för avdelningen för verksamhetsstöd har samordningsansvar för planens framttagande.

Uppföljning av denna plan

Föregående lokalbehovsplan ska kontinuerligt följas upp i nästkommande lokalbehovsplan. Chefen för avdelningen för verksamhetsstöd har samordningsansvar för planens uppföljning.

Lokalbehovsanalys

Nämndens ansvar är att bidra till att skapa ett kretsloppssamhälle. I uppdraget ingår att tillgodose invånare och övriga brukare inom Göteborgs Stads behov av en säker, effektiv och miljömässig vattenförsörjning och avloppshantering samt verka för en god resurshushållning. Nämnden ska också tillgodose behovet av att på ett effektivt och miljömässigt sätt samla in avfall under kommunalt ansvar samt få det transporterat, återanvänt, återvunnet och bortskaffat.

Kretslopp och vattens lokalbehovsanalys delas in i två verksamhetsområden, VA (vatten- och avlopp) och avfall. Gemensamma behov i form av i huvudsak kontorslokaler kommer i analysen redovisas som en särskild punkt.

Nämnden presenterar i planen för 2024–2026 lokalbehov kopplade till befintliga lokaler, nya lokaler och lokaler som nämnden vill eller behöver lämna och som hyrs av en extern aktör (för Kretslopp och vatten är det Higab). I nämndens tidigare lokalbehovsanalys för 2023 analyserades i huvudsak de lokaler som används som gemensamma kontor för nämndens verksamhetsområden.

I planen för 2024 - 2026 redovisas även särskilda behov av lokaler som inrymmer tekniska anläggningar för främst avfallsverksamheten. Särskilda behov kan vara förhyrning av extern aktör eller om behov finns att förvärva markområden eller nybyggnation av lokal inom ett specifikt geografiskt område.

Kretslopp och vattens verksamhet bedrivs i huvudsak i tekniska anläggningar. Tekniska anläggningar är grundläggande funktioner för ett fungerande samhälle. En teknisk anläggning i Kretslopp och vattens verksamhet omfattar hela kedjan från utvinning, transport, alstring, distribution och lagring. För Kretslopp och vatten utgörs de tekniska anläggningarna i huvudsak av anläggningar för produktion och distribution av dricksvatten och avledning av avlopp. Exempel på dessa tekniska anläggningar är vattenverk, pumpstationer och ledningar. Inom verksamhetsområde avfall är återvinningscentralerna och lakvattenreningsverket exempel på tekniska anläggningar. Även mindre och mer förekommande anläggningstyper som återvinningsstationer och framtida lättillgängliga insamlingsplatser ryms inom detta begrepp.

I många fall befinner sig den tekniska anläggningen i en lokal. Lokalen utgörs i de flesta fall av en egen byggnad eller en del av en byggnad som är ämnad för att bedriva verksamheten i.

Gemensamma behov för verksamhetsområde VA och avfall

Kretslopp och vatten har sedan 2019 samlokaliserat huvuddelen av nämndens verksamhetsområden i en ny anläggning intill Alelyckans vattenverk, mätarverkstaden och Kretsloppsparken i Gamlestadens industriområde (Gamlestadsvägen 317 och 319). Den nya anläggningen är ca 20 500 m² stor och inrymmer den dominerande delen av Kretslopp och vattens verksamhet fränsett enheterna på de två vattenverken och mätarverkstaden. Higab äger anläggningen och Kretslopp och vatten är hyresgäst.

Anläggningen kan hysa ca 400 anställda. För verksamhetens bedrivande finns såväl kontorslokaler som olika typer av verkstads- och lagerlokaler. Många av ytorna är verksamhetsspecifika. Kopplat till lokalerna finns kompletterande utrymmen i form av konferensrum, lunchrum, arkiv, serverrum, reception, toaletter och omklädningsrum. Eftersom Kretslopp och vatten har en omfattande fordonspark finns även garage och tvätthallar, samt uppställningsplatser under tak för tjänste- och servicefordon. Utöver uppvärmda lokaler finns också frostfria och andra icke uppvärmda lokaler. Övriga utomhusytor består av parkering och utelager.

Anläggningen är en modern och attraktiv byggnad som uppfyller högt satta mål på utformning och miljötank. Det är ett unikt projekt inte bara till sin storlek utan även genom sättet att samla VA- och avfallsverksamhet. För att skapa goda förutsättningar för effekthemtagning av målen med den samlade lokaliseringen, arbetar förvaltningen aktivitetsbaserat. Verksamhetsanpassningar av lokalerna är gjorda för att passa förvaltningens olika typer av enheter och deras särskilda behov.

Kretslopp och vattennämndens investeringsbehov för vatten, avlopp, avfall och skyfallsåtgärder kommer för perioden 2023–2030 att öka. Detta drivs av att staden växer och att det finns stora behov av reinvesteringar i befintliga tekniska anläggningar. Innebörden blir en utökning av personal i nutid och närtid.

Förvaltningen växer därmed och med ett aktivitetsbaserat arbetssätt är kontorslokalerna på anläggningen mer flexibla. Möjlighet till en framtida expansion är därmed från början beaktad i kontorslokalernas utformning.

Förändrade arbetssätt efter pandemin, i form av en större flexibilitet i valet av arbetsplats för vissa personalkategorier, innebär enligt nämndens bedömning, att trots en utökning av egen personal på förvaltningen finns möjligheten för andra verksamheter att nyttja kontorsyta på Gamlestadsvägen 317. En preliminär bedömning är att en kontorslokalyta för 50 personer finns att tillgå. Ett samnyttjande av kontorslokalen med en organisatorisk enhet inom stadsutveckling eller miljö skulle som en sekundäreffekt kunna ge flera verksamhetsmässiga fördelar. Ett alternativ är att samnyttja lokalerna med en mindre förvaltning eller bolag.

På längre sikt ser nämnden i dagsläget inga kända behov. Befintlig lokalisering kommer bedömt bestå de kommande 30 åren.

Verksamhetsområde VA

Behovet för VA-verksamheten i nutid (1–5 år) är kopplade till befintliga lokaler där en utbyggnad planeras för att flytta verksamhet från Gamlestadsvägen 309 (mätarverkstaden) till Kretslopp och vattens nya anläggning på Gamlestadsvägen 317 (tidigare benämnt samlokaliseringen Alelyckan). Kretslopp och vatten avvecklar delar av nuvarande verksamhet på Gamlestadsvägen 309, den ackrediterade provningen av såväl egna vattenmätare som vattenmätare från flera grannkommuner. Provning av egna vattenmätare handlas upp från extern leverantör. Det innebär att kvarstående uppgifter på enheten Mätarservice samlokaliseras med övriga verksamheter på anläggningen på Gamlestadsvägen 317. Innebörden blir en tillbyggnad på befintlig lagerlokal på ca. 100 kvadratmeter. Projekteringen är påbörjad i Higabs regi och planen är att påbörja en tillbyggnad så snart som möjligt med planerad inflyttning under första halvåret 2025. I samband med flytt av verksamhet kommer Kretslopp och vattens lokaler (byggnad) på Gamlestadsvägen 309 att frigöras. Lokalen har ett stort renoveringsbehov men nämndens bedömning är att det kan finnas ett stort intresse från närliggande privat verksamhet att förvärva lokalen.

I nutid- och närtidsperspektivet (5–10 år) pågår också projekt att uppföra nya pumpstationer för avlopp- och dricksvatten, samtliga av mindre typ. Det finns inga indikationer på större utmaningar kring anskaffning av markytor för dessa. När det gäller nya större VA-anläggningar i framtiden (10 år och framåt) bedöms förvärvet av mark kopplat till detaljplan Lärje att täcka behoven.

Verksamhetsområde Avfall

Förvaltningens arbete med att etablera en ny kretsloppspark i sydvästra Göteborg fortsätter. Under 2024 kommer projekteringen att färdigställas och beslut tas om egna verksamhetsspecifika investeringar och det framtida hyresavtalet med Higab. Planerad byggstart är höst 2024 och invigning är satt till 2027.

För verksamhetsområde avfall i övrigt återfinns verksamhetens behov av markområden (bland annat för återvinningsstationer, omlastningsytor, återvinningscentraler) i översiktsplaner, fördjupade översiktsplaner och avfallsplanen.

Kretslopp och vatten har i det korta perspektivet ett behov av att uppföra nya återvinningsstationer och lättillgängliga insamlingsplatser, både i befintlig och ny bebyggelse. Förvaltningen ser att det redan idag i det korta perspektivet är mycket svårt att få tilldelat plats i befintlig bebyggelse i den täta staden, trots att detta finns omnämnt i Göteborg Stads översiktsplan. För ny bebyggelse tillgodoses behovet bättre genom detaljplaner, även om det i en del fall även där är utmanande.

I Södra skärgården drivs idag återvinningscentralen på Styrso Skäret i privat regi av en entreprenör, som också äger marken där anläggningen är belägen. Kretslopp och vatten har ett stort behov av att redan i nutidsperspektivet säkerställa förvärv av marken. Förvaltningen ser platsen och markytan som den enda rimliga lösningen till att bedriva verksamhet i Södra skärgården, och för att säkerställa långsiktig avfallshantering behöver den därför bedömt förvärvas av staden.

Översiktsplanen nämner uttryckligen att staden ska bevara befintliga avfallsanläggningar, och ger exempel på anläggningar i Kretslopp och vattens ägo. Förvaltningen nyttjar dock också många privata aktörer, som driver och tillhandahåller tjänster och mark för avfallshantering som förvaltningen och staden inte klarar sig utan. Därför önskar Kretslopp och vatten säkerställa att staden inte exploaterar dessa områden så att ett svårlöst behov uppstår i framtiden. Samma sak gäller privata anläggningar av mindre typ för mottagning av förpackningar, då det är viktigt att dessa finns kvar över tid.

När det gäller behov i närtid (5–10 år) och i framtiden (10 år och framåt) har Kretslopp och vatten kommande markbehov främst kopplat till behovet av nya återvinningscentraler.

Runt 2030 eller strax efter ser Kretslopp och vatten att det kommer finnas behov av en ny kretsloppspark på centrala Hisingen. Här behövs det i ett närtidsperspektiv säkerställas en lämplig markyta. Det pågår samtidigt en analys om denna nya anläggning ska ersätta Tagene återvinningscentral.

Ett mer osäkert markbehov som nu analyseras är en ersättningsplats för Sävenäs ÅVC. Även här finns behovet i så fall i nutid eller i en snar framtid.

Slutligen behöver Kretslopp och vatten också säkerställa en yta, uppskattningsvis 1 000 m² till 2 000 m² för en omlastningsstation av avfall i sydvästra Göteborg. Detta då den befintliga omlastningsstationen i Högsbo tas bort ca 2030. Det råder dock viss osäkerhet kring vem som ansvarar för frågan då den befintliga i dagsläget drivs av Renova. Renova har redan fått en tilldelad plats men det är osäkert om den lämpar sig för ändamålet. Ytterligare behov som kan uppstå i närtid är etableringen av omlastningsstationer som en konsekvens av en ny förordning om fastighetsnära insamling.

Aktuella utmaningar och möjligheter

Utvecklingsbehovet av i huvudsak kontorslokalernas utformning inom egen organisation tillgodoses genom valet av ett aktivitetsbaserat kontor med stor flexibilitet. Både en framtida expansion och möjligheter till samnyttjade med annan förvaltning/bolag finns i den befintliga utformningen av kontorslokalen.

I och med en utökad investeringsbudget för att täcka de stora behov av reinvesteringar som finns på nämndens tekniska anläggningar och att säkra VA-lösningar för en stad som växer kommer även driftdelarna att utökas. Förutom personal kommer det även finnas behov av utökning av lager/förråd, förvaring av massor och parkeringar för tjänstefordon. Behoven täcks bedömt genom det markförvärv nämnden gör inom detaljplan Lärje. Förvärvet av markområdet Lärje på andra sidan av Gamlestadsvägen kommer också innebära att nämnden skapat förutsättningar i ett direkt närområde till vattenverket Alelyckan för att möta kommande behov av lokaler för tekniska anläggningar för att stödja dricksvattenproduktionen.

Inom avfallsområdet har Kretslopp och vatten i nu- och närtidsperspektivet utmaningar kring att säkerställa markytor för stadens avfallshantering. Det behövs ett flertal mindre

ytor runt om i Göteborg för återvinningsstationer och lättillgängliga insamlingsplatser. Vidare behöver Kretslopp och vatten i samverkan med Staden säkerställa rådighet över marken vid Styrsö skäret där Södra skärgårdens återvinningscentral idag är belägen. Slutligen behövs det i när- och framtidsperspektivet förvärvas en större lämplig markyta för en ny återvinningscentral på centrala Hisingen.

Lokalkostnadsanalys

Nuvarande drift- och hyreskostnader för nämnden kommer att öka. Där ökningen av nämndens drift- och hyreskostnader inom avfallskollektivet för en ny kretsloppspark i sydvästra Göteborg utgör lejonparten. Ett förändrat ekonomiskt läge i samhället kommer dock högst troligt också att öka drift- och hyreskostnaderna för nämndens förhyrda lokaler i nutid. En nivå på ökningen är i dagsläget svårt att kalkylera på grund av stora osäkerheter men kommer bedömt att ligga i spannet 4–6 % för 2024.

En ökad hyra för tillbyggnaden av anläggningen på Gamlestadsvägen 317 beräknas till 1,6 mnkr per år från och med 2025.

Kommande etablering 2026 av en ny Kretsloppspark i västra Göteborg kommer att innebära ökade driftskostnader för avfallskollektivet i form av en indikativ årshyra inom spannet 20,6–23,6 mnkr.

En eventuell möjlighet till ett mer effektivt nyttjande av förvaltningens kontorslokaler på anläggningen Alelyckan, i form av samnyttjande med en annan förvaltning/bolag, kommer innebära intäkter som sänker nämndens nuvarande drift- och hyreskostnader.

För nämndens egna lokaler med tekniska anläggningar kommer en energieffektivisering vara av stor vikt för att sänka kostnaderna för elförbrukningen. Ett pågående arbete kommer att ge förslag på energieffektiviseringar inom nämndens verksamhetsområden. Även en mer sammanhållen teknisk planering (underhåll med mera) kommer också ge effektiviseringar i nu- och närtid.

En del i arbetet är att uppföra solceller på förvaltningens större fastigheter vilket senast 2030 beräknas kunna leverera ca 5,5 GWh el per år.

Riskanalys

Det är en utmaning att den befintliga ÅVC-anläggningen i Södra skärgården idag är i privat ägo. Då det inte finns en alternativ plats för verksamheten riskerar kostnaden för markanskaffningen bli hög. Av tidigare erfarenhet vet Kretslopp och vatten att det är svårt att hitta nya platser och ersättningsplatser för återvinningscentraler. Göteborgs Stads översiktsplan innehåller ny ÅVC på centrala Hisingen men inte en eventuell ersättning av Sävenäs ÅVC. Det kommer ta tid att hitta lämplig plats – ett exempel är Högsbos nya kretsloppspark som tog nio år från att man började titta på frågan till att beslut togs om var anläggningen ska uppföras. Skulle det ta lika lång tid denna gång finns risken att återvinningscentralen på Hisingen inte skulle kunna vara uppförd förrän tidigast 2035, vilket skulle påverka stadens avfallshantering negativt.